

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра менеджменту і адміністрування

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до курсової роботи**

**з дисципліни
«ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Харків – 2021

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування 1 лютого 2021 р., протокол № 7.

Методичні вказівки до курсової роботи з дисципліни «Ділове адміністрування» призначено для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування».

Укладач

доц. О. Л. Васильєв

Рецензент

проф. О. Г. Кірдіна

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Мета та основні завдання курсової роботи.....	6
2 Опис змісту курсової роботи	7
3 Загальні вимоги до оформлення курсової роботи.....	
4 Завдання та методичні рекомендації до виконання розділів курсової роботи.....	8
4.1 Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища корпоративного підприємства.....	8
4.2 Оцінка ринкової вартості цінних паперів корпоративного підприємства.....	13
4.3 Оцінка результативності та ефективності системи менеджменту корпоративного підприємства.....	19
4.4 Теоретичні питання, що допомагають розкрити зміст курсової роботи.....	21
5 Критерії оцінювання курсової роботи.....	22
Список літератури.....	24

ВСТУП

Дисципліна «Ділове адміністрування» інтегрує різні дисципліни менеджменту для спрямування їх в єдиний процес управління організаціями. Підготовка фахівців у галузі менеджменту відбувається в умовах зростаючих вимог, що висувають на порядок денний нові соціально-економічні реалії. На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України питання якісного адміністрування ділових процесів є актуальними і мають принципово важливе значення. Вони нерозривно пов'язані із виробництвом конкурентоспроможної продукції, ефективністю виробництва та розвитком зовнішньоекономічних зв'язків [5].

Одна частина змісту курсу присвячена вивченню управління підсистемами організації на всіх стадіях її життєвого циклу у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем та охоплює вивчення особливостей корпоративного управління, а інша передбачає вивчення універсального інструментарію розробки та реалізації універсальних проектів, набуття практичних навичок із організації процесу управління змінами, а також охоплює вивчення особливостей управління якістю відповідно до рекомендацій міжнародних стандартів ISO серії 9000 [5].

Курс має на меті сформуванню та розвинути такі компетентності здобувачів вищої освіти [5]:

1) ціннісно-сміслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в галузі ділового адміністрування, здатність до розуміння актуальності застосування сучасних методів управління підприємствами та їх проектами в умовах мінливого зовнішнього оточення);

2) загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в галузі ділового адміністрування);

3) навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості щодо стану та перспектив розвитку принципів та технології результативного управління організацією у мінливих умовах соціально-економічного оточення; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення,

вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях у контексті використання універсального інструментарію розробки та реалізації універсальних проєктів);

4) інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації у галузі застосування сучасних методів управління підприємствами та їх проєктами в умовах мінливого зовнішнього оточення);

5) комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній галузі);

б) компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до корпоративного управління).

У другому семестрі відповідно до навчальних планів здобувачі вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» усіх форм навчання при вивченні дисципліни «Ділове адміністрування» виконують індивідуальні завдання у формі курсової роботи [5]. Індивідуальні завдання мають бути виконані відповідно до завдання, вчасно та без помилок.

1 МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мета виконання курсової роботи – засвоєння та поглиблення теоретичних знань здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування», які вони отримали у процесі вивчення дисципліни «Ділове адміністрування», формування здатності у здобувачів застосовувати ці знання при розв'язанні практичних завдань у галузі менеджменту організацій та корпоративного управління [14].

Основними завданнями курсової роботи є:

- аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища корпоративного підприємства;
- оцінка ринкової вартості цінних паперів корпоративного підприємства;
- оцінка результативності та ефективності системи менеджменту корпоративного підприємства;
- підготовка відповіді на теоретичне питання, що допомагає розкрити зміст курсової роботи.

Об'єктом курсової роботи є процес управління корпоративним підприємством в умовах здійснення ним господарської діяльності.

Предметом курсової роботи є конкретні питання аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища корпоративного підприємства, оцінки вартості його цінних паперів і результативності та ефективності системи менеджменту.

2 ОПИС ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути чітко логічно побудована з відповідними складовими елементами.

Курсова робота має містити:

- титульну сторінку;
- зміст;
- перелік умовних позначок (за необхідності);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел.

У вступі здобувач має у стислому вигляді подати таку інформацію: мета роботи, перелік питань, які вирішуються, їх значення для залізничної галузі.

Основна частина складається з чотирьох розділів.

У першому розділі виконується аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища корпоративного підприємства, а також проводиться діагностика корпоративної культури підприємства. У другому розділі виконується оцінка ринкової вартості цінних паперів корпоративного підприємства. Третій розділ включає оцінку результативності та ефективності системи менеджменту корпоративного підприємства. Четвертий розділ передбачає відповідь на теоретичне питання, що допомагає розкрити зміст курсової роботи. У кінці кожного розділу формулюють висновки зі стислим викладанням наведених у розділі результатів. Кожний розділ починається з нового аркуша. Всі розділи супроводжуються короткими поясненнями.

Варіанти курсової роботи вибираються за останньою цифрою шифру здобувача (якщо не вказано інше). Вихідні дані вміщують всю необхідну інформацію для виконання роботи.

У висновках викладають основні результати, одержані в ході розрахунків, і висновки щодо стану внутрішнього та зовнішнього середовища корпоративного підприємства, ринкової вартості його цінних паперів, результативності та ефективності системи менеджменту.

Наприкінці роботи наводиться список джерел, які використовував студент при виконанні курсової роботи. Список

може містити від 10 до 20 джерел інформації з обов'язковим посиланням на них у тексті роботи.

3 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу оформлюють на аркушах формату А4 без рамок, додержуючись таких розмірів полів: верхнє, лїве і нижнє – не менше 20, праве – не менше 10 мм. Текст і рисунки набираються на комп'ютері. При підготовці рукопису засобами текстового редактора Word рекомендується дотримуватися таких вимог: шрифт – Times New Roman, розмір 14; міжрядковий інтервал – 1,5; відступ – 1,5 см; вирівнювання тексту – за шириною. У таблицях та рисунках допускається використання шрифту розміром 12 [15].

Нумерація сторінок має бути наскрізною і подаватися арабськими цифрами внизу справа сторінки. Першою сторінкою є титульна сторінка, яку включають до загальної нумерації, але номер сторінки на ній не ставлять [15].

Загальний обсяг курсової роботи — 20–30 сторінок формату А4 комп'ютерного набору. Приблизний обсяг складових курсової роботи (кількість сторінок): титульна сторінка – 1, зміст – 1, вступ – 1–2, основна частина — 15–20, висновки і пропозиції – 2–3.

Остаточно оформлена курсова робота підписується студентом на титульній сторінці й у зброшурованому вигляді здається на кафедру менеджменту і адміністрування для реєстрації і перевірки.

4 ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1 Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища корпоративного підприємства

Виконати аналіз внутрішнього середовища корпоративного підприємства, діяльність якого пов'язана з вантажними

залізничними перевезеннями, та визначити можливі дії з нейтралізації впливу негативних чинників. Вихідні дані наведено в таблицях 1 та 2.

Таблиця 1 – Чинники внутрішнього середовища та їх експертна оцінка

Показник	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Рентабельність	10	9	8	10	9	8	10	9	8	10
2 Устаткування і технологія	9	8	7	8	9	8	7	8	9	8
3 Частка ринку підприємства	7	8	9	7	8	9	7	8	9	7
4 Кваліфікація виробничого персоналу	7	10	8	9	7	10	8	9	7	10
5 Раціональна організаційна структура організації	6	7	5	8	6	7	8	8	6	7
6 Імідж	6	7	8	9	6	7	8	9	6	7
7 Якість продукції	7	8	9	9	7	8	9	9	7	8

Таблиця 2 – Питома вага та напрям впливу чинників внутрішнього середовища

Чинник	Вага	Напрямок впливу
1 Рентабельність	0,25	-
2 Устаткування і технологія	0,25	+
3 Частка ринку підприємства	0,10	-
4 Кваліфікація виробничого персоналу	0,10	+
5 Раціональна організаційна структура організації	0,10	-
6 Імідж	0,10	-
7 Якість продукції	0,10	+

Виконати аналіз зовнішнього середовища підприємства і визначити його можливі дії з адаптації до впливу негативних чинників. Вихідні дані наведено в таблицях 3 та 4.

Таблиця 3 – Чинники зовнішнього середовища та їх експертна оцінка

Показник	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Інфляція	9	8	9	7	9	8	9	7	9	8
2 Економічне зростання в країні	8	7	8	6	8	7	8	6	8	7
3 Рівень політичної стабільності в суспільстві	7	6	7	8	7	6	7	8	7	6
4 Рівень безробіття	8	6	7	8	6	7	8	6	7	8
5 Рівень оподаткування	6	7	5	8	6	7	5	8	6	7
6 Рівень доходів населення	6	7	8	9	6	7	8	9	6	7
7 Наявність протекціонізму	6	8	7	6	8	7	6	8	7	6
8 Рівень народжуваності	4	6	7	8	4	6	7	8	4	6
9 Криміналізація суспільства	5	4	5	6	5	4	5	6	5	4
10 Наявність груп лобістів у законодавчих органах влади	5	5	6	5	4	5	6	5	4	5

Таблиця 4 – Питома вага та напрям впливу чинників зовнішнього середовища

Чинник	Вага	Напрямок впливу
1 Інфляція	0,13	-
2 Економічне зростання в країні	0,15	-
3 Рівень політичної стабільності в суспільстві	0,06	-
4 Рівень безробіття	0,13	+
5 Рівень оподаткування	0,11	-
6 Рівень доходів населення	0,12	-
7 Наявність протекціонізму	0,12	+
8 Рівень народжуваності	0,10	+
9 Криміналізація суспільства	0,09	-
10 Наявність груп лобістів у законодавчих органах влади	0,06	+

Виконати діагностику корпоративної культури підприємства. Вихідні дані наведено в таблицях 5 та 6.

Таблиця 5 – Дані щодо експертної оцінки сили структурних елементів корпоративної культури підприємства

Структурні елементи культури	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Культура умов праці	1	5	4	2	2	2	4	3	1	2
2 Культура управління	2	4	3	1	2	3	3	2	2	1
3 Культура виробництва	3	3	2	2	1	4	4	1	1	3
4 Культура персоналу	4	4	1	1	3	5	5	3	2	2
5 Культура комунікацій	5	5	3	2	2	3	4	2	1	4
6 Культура взаємин з контрагентами	3	4	2	1	4	2	5	4	3	1
7 Культура інновацій	2	5	4	3	1	1	4	3	4	3
8 Культура організації праці	1	4	3	4	3	4	5	1	2	2
9 Культура соціального забезпечення	4	5	1	2	2	2	5	2	1	4
10 Економічна культура	2	5	2	1	4	1	5	4	2	2

Таблиця 6 – Коефіцієнт значущості структурних елементів корпоративної культури

Структурні елементи культури	Варіанти (передостання цифра шифру)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Культура умов праці	0,1	0,15	0,11	0,15	0,1	0,15	0,11	0,15	0,1	0,15
2 Культура управління	0,15	0,1	0,15	0,09	0,15	0,1	0,15	0,09	0,15	0,1
3 Культура виробництва	0,1	0,15	0,08	0,08	0,1	0,15	0,08	0,08	0,1	0,15
4 Культура персоналу	0,15	0,07	0,08	0,09	0,15	0,07	0,08	0,09	0,15	0,07
5 Культура комунікацій	0,07	0,08	0,09	0,07	0,07	0,08	0,09	0,07	0,07	0,08
6 Культура взаємин з контрагентами	0,08	0,09	0,07	0,09	0,08	0,09	0,07	0,09	0,08	0,09

Продовження таблиці 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7 Культура інновацій	0,09	0,07	0,09	0,15	0,09	0,07	0,09	0,15	0,09	0,07
8 Культура організації праці	0,07	0,09	0,1	0,09	0,07	0,09	0,1	0,09	0,07	0,09
9 Культура соціального забезпечення	0,09	0,11	0,08	0,1	0,09	0,11	0,08	0,1	0,09	0,11
10 Економічна культура	0,1	0,09	0,15	0,09	0,1	0,09	0,15	0,09	0,1	0,09

Методичні вказівки

Внутрішнє середовище організації являє собою складну систему елементів і зв'язків між ними, що є об'єктом контролювання та регулювання керівництвом [6].

Зовнішнє середовище організації можна визначити як сукупність активних суб'єктів і сил, що діють за межами підприємства і впливають на можливості досягнення ним успіху [12].

Загальний вплив негативних або позитивних чинників внутрішнього або зовнішнього середовища з урахуванням їх ваги визначається за формулою

$$F = \sum_{j=1}^m f_j \cdot \beta_j, \quad (1)$$

де f_j – експертна оцінка чинника внутрішнього або зовнішнього середовища;

β_j – питома вага кожного чинника внутрішнього або зовнішнього середовища.

Порівнюючи вплив негативних та позитивних чинників, необхідно розробити пропозиції щодо запобігання дії негативних чинників на діяльність підприємства.

Корпоративна культура являє собою сукупність моделей поведінки, які набуті організацією в процесі адаптації до зовнішнього середовища і внутрішньої інтеграції, що показала свою ефективність і підтримується більшістю членів організації [6, 7, 12].

Індикатор корпоративної культури підприємства визначається таким чином:

$$I_{kk} = \sum_{k=1}^1 I_k \cdot \lambda_k, \quad (2)$$

де I_k – експертна оцінка сили окремого структурного елемента корпоративної культури підприємства;

λ_k – коефіцієнт значущості окремого структурного елемента корпоративної культури підприємства.

Після цього робиться висновок про слабкі та сильні сторони корпоративної культури підприємства.

4.2 Оцінка ринкової вартості цінних паперів корпоративного підприємства

Визначити ринкову вартість простих та привілейованих акцій корпоративного підприємства. Вихідні дані наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Вихідні дані для розрахунку ринкової вартості акцій

Показник	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Чистий прибуток, млн грн	1	2	1,5	3	1	2	1,5	2,5	1	2
2 Коефіцієнт дивідендних виплат	0,7	0,8	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7
3 Номінал акції, грн	100	50	150	200	100	50	150	200	100	50

Продовження таблиці 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4 Кількість привілейованих акцій, тис. шт.	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5 Процент дивідендних виплат за привілейованими акціями, %	10	20	15	10	20	15	10	20	15	10
6 Кількість простих акцій на початок звітного року, тис. шт.	50	60	40	50	60	40	50	60	40	50
7 Кількість простих акцій, які акціонерне товариство випустило в обіг з 31 липня звітного року, тис. шт.	20	25	15	20	25	15	20	25	15	20
8 Кількість простих акцій, які акціонерне товариство викупило за кошти (вилучило з обігу) з 1 грудня звітного року, тис. шт.	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
9 Постійний очікуваний темп приросту дивіденду, %	5	10	15	20	25	5	10	15	20	25

За даними таблиці 7 визначити реальну ринкову вартість облігацій, які випустило підприємство. Вихідні дані наведено в таблиці 8.

Таблиця 8 – Вихідні дані для розрахунку ринкової вартості облігацій

Показник	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Номінал облігації, що підлягає погашенню в кінці терміну її обігу, грн	500	100	200	1000	500	100	200	1000	500	100
2 Розмір щорічних процентних виплат за облігацією, %	5	10	15	20	25	5	10	15	20	25
3 Кількість періодів, що залишилися до терміну погашення облігації, рр.	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4

Методичні вказівки

Цінні папери мають номінальну і ринкову вартість, або ціну. Номінальною називають вартість, зазначену на цінному папері.

Ціну привілейованої акції та простої акції з стабільним рівнем дивідендів можна визначити за формулою [8]

$$C_a = \frac{D_a}{CD}, \quad (3)$$

де C_a – ціна акції;

D_a – постійний річний дивіденд на акцію;

CD – річна ставка дисконту (очікувана ставка доходу).

$$CD=(1+E)(1+I+R)-1, \quad (4)$$

де E – середня ставка банків за депозитними вкладками;
 I – середній рівень інфляції;
 R – середній рівень ризику.

Вихідні дані для розрахунку ставки дисконту наведено в таблиці 9.

Таблиця 9 – Вихідні дані для розрахунку ставки дисконту

Показник	Варіанти (передостання цифра шифру)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Середня величина ставки комерційних банків за депозитними вкладками, %	20	21	22	23	24	25	18	19	20	21
Щорічний рівень інфляції, %	6	7	8	9	7	8	6	7	8	9
Ступінь ризику, %	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4

У тому випадку, коли розмір дивідендів постійно зростає, формула розрахунку ціни простої акції буде такою [8]:

$$C_a = \frac{D_0(1+T_d)}{CD - T_d}, \quad (5)$$

де C_a – ціна звичайної акції;

D_0 – останній сплачений дивіденд на акцію;

CD – річна очікувана ставка доходу (ставка дисконту);

T_d – постійний очікуваний темп приросту дивіденду.

Фонд дивідендних виплат складається з фонду дивідендних виплат за привілейованими акціями та фонду дивідендних виплат за простими акціями:

$$ФДВ = ФДВ_{прив} + ФДВ_{прост}, \quad (6)$$

$$\text{ФДВ}_{\text{прив}} = D_a^{\text{прив}} \cdot K_a^{\text{прив}}, \quad (7)$$

де $D_a^{\text{прив}}$ – розмір дивіденду за однією привілейованою акцією;
 $K_a^{\text{прив}}$ – кількість привілейованих акцій.

$$D_a^{\text{прив}} = \frac{H \cdot P}{100}, \quad (8)$$

де H – номінальна вартість акції;
 P – процент дивідендних виплат за однією привілейованою акцією.

Визначення рівня дивідендних виплат на одну просту акцію здійснюється за формулою

$$D_a^{\text{прост}} = \frac{\text{ФДВ}_{\text{прост}}}{K_a^{\text{прост}}}, \quad (9)$$

де $D_a^{\text{прост}}$ – рівень дивідендних виплат на одну акцію;
 $\text{ФДВ}_{\text{прост}}$ – фонд дивідендних виплат за простими акціями, сформований відповідно до обраного типу дивідендної політики;
 $K_a^{\text{прост}}$ – кількість простих акцій, емітованих акціонерним товариством.

Середньорічна кількість простих акцій в обігу визначається сумою добутків кількості простих акцій в обігу протягом певних періодів у днях (місяцях) та відповідних часових зважених коефіцієнтів.

$$K_a^{\text{прост}} = \sum_{i=1}^n K_{ai} \cdot \text{ЧЗК}_i, \quad (10)$$

де K_{ai} – певна кількість простих акцій, що перебували в обігу, яка не змінювалася протягом певного періоду часу, дн;
 ЧЗК_i – часові зважені коефіцієнти.

Часовий зважений коефіцієнт (ЧЗК) – це частка від ділення загальної кількості днів (місяців), протягом яких акції перебували в обігу, на загальну кількість днів (місяців) у звітному році.

Кількість днів (місяців), протягом яких акції перебувають в обігу, дорівнює кількості календарних днів (місяців) у розрахунковому році. Тому сума всіх ЧЗК, зазначених у формулі, визначена в днях, не повинна перевищувати 365 або 366 (у високосний рік) днів, а визначена в місяцях – 12.

Для кожної певної кількості простих акцій, кількість яких не змінювалася протягом їхнього знаходження в обігу певний період часу в днях, розраховується свій ЧЗК.

Коефіцієнт дивідендних виплат розраховується за формулою

$$K_{\text{дв}} = \frac{\text{ФДВ}}{\text{ЧП}}, \quad (11)$$

де $K_{\text{дв}}$ – коефіцієнт дивідендних виплат;

ФДВ – фонд дивідендних виплат, сформований відповідно до обраного типу дивідендної політики;

ЧП – сума чистого прибутку акціонерного товариства.

Вкладення в облігації є менш ризикованими у порівнянні із вкладеннями в акції. Найбільш надійними і безпечними на фондовому ринку є державні боргові зобов'язання. В Україні поки що важко гарантувати ліквідність урядових запозичень через економічну нестабільність та дефіцит державного бюджету.

Оцінка вартості облігацій з періодичною виплатою процентів [8]

$$C_{\text{об}} = \sum_{t=1}^n \left(\frac{P_o}{(1 + \text{СД})^t} \right) + \frac{H_o}{(1 + \text{СД})^n}, \quad (12)$$

де P_o – сума процента по облігації, який виплачується в кожному періоді;

H_o – номінал облігації, що підлягає погашенню в кінці терміну її обігу;

N – кількість періодів, що залишилися до терміну погашення облігації.

4.3 Оцінка результативності та ефективності системи менеджменту корпоративного підприємства

Оцінити роботу менеджерів корпоративного підприємства та визначити середньозважений інтегральний показник ефективності роботи менеджера.

На плановий період (поточний рік) менеджерам було доведено такі завдання:

- 1) збільшити річний обсяг перевезень вантажів на 10 %;
- 2) збільшити обсяг чистого прибутку на 5 %;
- 3) підвищити продуктивність праці на 3 %.

Важливість досягнення планових показників за кожною позицією характеризується, на думку вищого керівництва, такою системою пріоритетів:

- 1) 0,3;
- 2) 0,5;
- 3) 0,2.

Показники, що характеризують роботу відділу маркетингу наприкінці планового періоду, наведено в таблиці 10.

Таблиця 10 – Показники, що характеризують роботу відділу маркетингу наприкінці планового періоду

Показник	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Темп зростання річного обсягу перевезення вантажів, %	7	8	9	7	8	9	7	8	9	6
Темп зростання обсягу чистого прибутку підприємства, %	2	3	4	4	2	3	4	4	2	3
Темп зростання продуктивності праці, %	2	2,5	3	1,5	2	1	1,5	2,5	3	2,5

Методичні вказівки

Система оцінювання ефективності роботи менеджерів різних управлінських рівнів і функціональних галузей передбачає [6, 12]:

— визначення у контексті загальної стратегії організації цілей окремих підрозділів і оформлення їх у вигляді системи планових показників, що мають числовий вимір і часові обмеження;

— встановлення експертним шляхом значущості кожного показника у загальній їх кількості (сума вагомостей дорівнює 1);

— визначення вищим керівником по завершенні планового періоду ступеня досягнення кожного показника конкретною структурною одиницею, якою керує менеджер, роботу котрого оцінюють; цей показник може вимірюватися за п'ятибальною шкалою.

Загальну ефективність роботи менеджера оцінюють за формулою

$$K_m = \frac{\sum_{i=1}^l \gamma_i n_i}{N}, \quad (13)$$

де K_m – середньозважений інтегральний показник ефективності роботи менеджера;

l – кількість оцінюваних видів діяльності менеджера;

γ_i – значущість i -го виду діяльності менеджера, яка може суттєво змінюватись залежно від умов і цілей, які ставить перед собою організація;

n_i – оцінка вищим керівником результатів i -го виду діяльності менеджера за п'ятибальною шкалою;

N – загальна максимальна кількість балів, яка може бути набрана менеджером з урахуванням кількості оцінюваних галузей діяльності й найвищої оцінки результатів його роботи за п'ятибальною шкалою.

Таким чином, ефективність управління може оцінюватися як для системи менеджменту загалом, так і для її окремих структурних ланок, що виконують конкретні управлінські

функції. Необхідно лише визначити, яка саме множина показників достатньою мірою характеризуватиме ступінь досягнення поставлених перед організацією чи її підрозділом цілей.

4.4 Теоретичні питання, що допомагають розкрити зміст курсової роботи

Вибір номера теоретичного питання здійснюється відповідно до номера здобувача в списку групи. Для пошуку відповідей на питання можна скористатися нормативними документами і науковими працями з «Переліку використаних та рекомендованих джерел» (№№ 1–13, 16).

Теоретичні питання

- 1 Характерні ознаки організації як складної системи та як об'єкта управління.
- 2 Особливості системного бачення організації.
- 3 Сутність та етапи життєвого циклу організації.
- 4 Особливості «жорсткого» та «м'якого» системного підходу до управління організаційними процесами.
- 5 Методологія проектування системи менеджменту.
- 6 Сутність та принципи організаційного дизайну.
- 7 Розробка внутрішніх регламентів.
- 8 Характеристика моделей організацій як об'єктів управління.
- 9 Техніка і форми передачі розпоряджень.
- 10 Особливості управління дисципліною.
- 11 Сутність ризику та його характерні особливості.
- 12 Класифікація ризиків діяльності підприємства.
- 13 Характеристика етапів управління ризиком.
- 14 Особливості видів організаційної ефективності.
- 15 Характеристика критеріїв ефективності організаційної діяльності.
- 16 Результативність та ефективність системи менеджменту.
- 17 Економічна природа корпоративного управління.
- 18 Переваги і недоліки підприємств корпоративного типу.
- 19 Суб'єкти та об'єкти корпоративного управління.
- 20 Характеристика систем сучасного корпоративного управління.

21 Характерні особливості моделей сучасного корпоративного управління.

22 Мета та форми державного регулювання корпоративного сектора.

23 Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні.

24 Основи управління цінними паперами на первинному і вторинному ринках.

25 Основні організаційні форми фінансового посередництва.

26 Система органів корпоративного управління.

27 Загальні збори акціонерів та їх повноваження.

28 Наглядова рада та причини її створення.

29 Виконавчий орган акціонерного товариства.

30 Ревізійна комісія.

5 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Закінчена курсова робота подається керівнику курсової роботи на перевірку. За результатами перевірки курсова робота може бути допущена до захисту.

Робота не допускається до захисту, якщо:

- при її виконанні порушено Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту;

- основні завдання не виконані;

- у тексті допущено помилки;

- науковий апарат оформлено неправильно, текст написаний недбало.

Оцінка курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою і складається з двох частин:

1) виконання курсової роботи (до 60 балів);

2) захист курсової роботи (до 40 балів).

При оцінюванні обґрунтованості результатів курсової роботи використовуються такі критерії:

- правильність виконання завдань;

– якість джерельної бази;

– структурованість матеріалу;

– лаконізм і логічна послідовність викладення матеріалу;

– ясність та чіткість мови;

- відповідність висновків автора завданню роботи;
- якість оформлення;
- самостійність виконання (діагностується при захисті роботи).

При захисті курсової роботи студент має відповісти на п'ять контрольних питань.

Оцінювання знань, продемонстрованих під час захисту роботи, проводиться з урахуванням таких критеріїв:

- розуміння поставленого завдання, ступінь засвоєння методології його вирішення;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу дисципліни;
- поєднання теорії і практики при розгляді виробничих ситуацій, що пов'язані із завданням та тематикою дисципліни;
- здатність дати якісну оцінку ситуації, зробити логічний висновок та обґрунтувати пропозиції з поліпшення ситуації;
- уміння захищати свою позицію та робити висновки на основі набутих знань з дисципліни.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну та шкалу за системою ECTS виконується за допомогою таблиці 11.

Таблиця 11 – Кількість балів, яка може бути отримана здобувачем при оцінюванні курсової роботи

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
A	90–100	«5»	«Відмінно»
B	82–89	«4»	«Добре»
C	75–81		
D	66–74	«3»	«Задовільно»
E	60–65		
FX	35–59	«2»	«Незадовільно» з можливістю повторного захисту курсової роботи
F	0–34		«Незадовільно» з обов'язковим повторним виконанням курсової роботи

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Vasyliiev O., Volokhov V., Volokhova I., Lukianova O., Zhovtiak H. Priority-partnership approach as a mechanism for encouraging investment activities at the railway transport. SHS Web of Conferences. 2019. 67, 02002. URL : https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/08/shsconf_NTI-UkrSURT2019_04014.pdf.

2 Deineka O., Pozdniakova L., Sementsova O., Krykhtina Y. Definition features of the efficiency in railways management. SHS Web of Conferences. 2019. 67, 02002. URL : https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/08/shsconf_NTI-UkrSURT2019_02002.pdf.

3 Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008. № 514-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 50–51. Ст. 384. 16 с.

4 Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006. № 3480-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. Ст. 268. 24 с.

5 Васильєв О. Л. Ділове адміністрування: силабус. I семестр 2020–2021 н. р. Харків : УкрДУЗТ, 2020. 7 с. URL : <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/4086>.

6 Васильєв О. Л. Ділове адміністрування: консп. лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2016. Ч. 1. 42 с.

7 Васильєв О. Л., Дорохін С. В., Коноваленко А. М. Оцінка організаційної культури структурного підрозділу залізниці. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія Економічні науки*. 2019. № 9(29). С. 12–17.

8 Васильєв О. Л., Семенцова О. В. Інвестиційний менеджмент на залізничному транспорті: консп. лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2016. 42 с.

9 Дейнека О. Г., Семенцова О. В., Васильєв О. Л. Підходи до визначення ефективності публічного адміністрування залізничної галузі. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Харків: УкрДУЗТ, 2017. № 59. С. 204–207.

10 Євтушевський В. Корпоративне управління: підручник. Київ : Знання, 2006. 406 с.

11 Менеджмент на залізничному транспорті : навч. посіб. / О. Г. Дейнека та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2010. 300 с.

12 Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент організацій: навч. посіб. Київ : Кондор, 2009. 680 с.

13 Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти : навч. посіб. / С. В. Панченко та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 380 с.

14 Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління і адміністрування, затв. та введ. в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019. № 959. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf> (дата звернення: 08.02.2021).

15 Студентська наукова звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладання та оформлення : методичний посіб. з додержання вимог нормоконтролю у студентській навчальній звітності. Харків : УкрДАЗТ, 2005. 40 с.

16 Штерн Г. Ю. Корпоративне управління: навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2005. 253 с.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до курсової роботи
з дисципліни
«ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Відповідальний за випуск Васильєв О. Л.

Редактор Решетилова В. В.

Підписано до друку 16.03.21 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,0. Тираж 5. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.